

Handläggare
Kajsa Rydergård
Telefon: 08-508 31944**Till**
Kulturnämnden
2018-04-17Viveka Waak
08-508 31935Raphaële Choppin
08-508-319 23

Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden beslutar:

- Att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen
- Att förklara beslutet omedelbart justerat

Robert Olsson
KulturdirektörLena Nilsson
Administrativ chef

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen tagit fram förslag till nya riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter. Riktlinjerna ersätter Nationella minoriteter och minoritetsspråk – åtgärdsplan för Stockholms stad, som antogs av kommunfullmäktige 2010. Riktlinjerna ska förstärka stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter genom att tydliggöra minoriteternas rättigheter, stadens ansvarsfördelning och uppföljning, samt införa nya samrådsformer.

Kulturförvaltningen ser positivt på förslaget till riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter, och den förstärkning för de nationella minoriteternas rätt till kultur som de innebär. Förvaltningen anser att förslaget tydliggör nämndernas ansvar på området, men att det behövs ett förtydligande av vilka institutioner som avses med stadens egna kulturinstitutioner. Om ”stadens egna kulturinstitutioner” avser även Kulturhuset-Stadsteatern så bör det framgå att strategin gäller även för dem, och om inte så bör det förtydligas att de kulturinstitutioner som avses är de som är organiserade under kulturnämnden.

Underlag för beslut

Remiss av Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter, dnr KS 2018/000069, daterat 2018-02-12. Remisstid 2018-04-20.

UTLÅTANDE

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa staben och kulturstrategiska staben i samråd med Stockholms stadsbibliotek.

Remissen

Stadsledningskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen tagit fram förslag till nya riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter. Riktlinjerna ersätter Nationella minoriteter och minoritetsspråk – åtgärdsplan för Stockholms stad, som antogs av kommunfullmäktige 2010. Riktlinjerna ska förstärka stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter genom att tydliggöra minoriteternas rättigheter, stadens ansvarsfördelning och uppföljning, samt införa nya samrådsformer.

Det fem nationella minoriteterna i Sverige (judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar) och de fem minoritetsspråken (finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska) skyddas av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter, minoritetsspråkskonventionen, barnkonventionen samt den svenska minoritetslagen (Lag 2009:724 om nationella minoriteter och minoritetsspråk).

Förslaget till nya riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter består av tre delar:

- En genomgång av internationella konventioner och nationell lagstiftning om nationella minoriteters rättigheter.
- En nulägesanalys för nationella minoriteters rättigheter utifrån ett internationellt, ett nationellt och ett lokalt perspektiv.
- Riktlinjer som fördelar ansvaret för arbete med de nationella minoriteternas rättigheter mellan stadens nämnder.

Under avsnittet riktlinjer beskrivs hur ansvaret fördelas för de olika områdena; minoriteternas rätt till sitt minoritetsspråk, sin kultur, till information, delaktighet och inflytande samt förskola och äldreomsorg på sitt språk.

Riktlinjerna kompletteras med Stockholms stads strategi för romsk inkludering (se separat remiss med dnr 1.1/1133/2018).

Förstärkning av utbudet på stadens bibliotek

Stadens bibliotek ska enligt förslaget till nya riktlinjer förstärka sitt utbud av litteratur, tidskrifter och annan media på de nationella minoritetsspråken och om de nationella minoriteterna.

Stockholms stadsbibliotek (SSB) erbjuder tillgång till medier på de nationella minoritetsspråken. Detta anges i stadsbibliotekets mediepolicy (dnr 1.1/4325/2017). Den totala utgivningen på samiska, meänkieli, romani chib och jiddisch är dock liten och tillgången begränsas ytterligare av bristande utbud hos upphandlade medieleverantörer. Dialog pågår med leverantörer om fördjupat samarbete med syfte att bredda utbudet. Gällande inköp av medier på finska kan ett brett urval göras då utgivningen på finska är av betydligt större omfattning än övriga minoritetsspråk. SSB arbetar för att tillgängliggöra tidningar och tidskrifter som vänder sig till de nationella minoriteterna vilket även inkluderar titlar på svenska och andra nordiska språk. För att utveckla SSB:s arbete med de nationella minoritetsspråken har ett samarbete inletts med Kulturhuset Stadsteaterns bibliotek kring bl.a. intern kompetensutveckling.

Kulturstöd

I riktlinjerna för nationella minoriteters rättigheter anges att stadens kulturliv ska vara en angelägenhet för alla och därigenom spegla och inkludera de nationella minoritetsspråken och de nationella minoriteterna. Kulturnämnden ska genomföra insatser för att underlätta för de nationella minoriteterna att söka kultur- och utvecklingsstöd.

För stödet till det fria kulturlivet är ett av kriterierna att verksamheten/ kulturprogrammet stärker, utvecklar och förmedlar kunskap om de nationella minoriteternas språk och kultur. Utöver det finns det ett särskilt stöd som kan sökas för kulturprogram som stärker det finska språket.

Finskt förvaltningsområde

Stockholm är sedan 2010 förvaltningsområdet för finska språket. Det innebär det att det finska språket är särskilt skyddat och att alla medborgare ska ha rätt till förskola, skola, äldreomsorg, myndighetskontakt och kultur på finska. Ett statligt stöd fördelas till förvaltningsområdets deltagarkommuner för merkostnader som kommer av att vara förvaltningsområde.

Under 2017 fördelades 500 000 kr inom kulturförvaltningen med syftet att stärka och synliggöra den sverigefinska kulturen, med fokus på det finska språket. Fördelningen av medlen mellan stadsbiblioteket, kulturskolan, evenemangsavdelningen och kulturstrategiska staben samråddes med utvalda representanter för den sverigefinska gruppen.

Kulturförvaltningen erbjuder ett särskilt stöd som kan sökas för kulturprogram som stärker det finska språket, för minoritetens äldre och/eller för barn och unga på finska. Sökande måste vara en sverigefinsk förening och programmet måste vara öppet för alla finstalande. Under 2017 beviljades totalt 150 000 kr till tio olika arrangemang som på olika sätt syftade till att stärka och synliggöra den sverigefinska kulturen.

Förvaltningens synpunkter

Kulturförvaltningen ser positivt på förslaget och den förstärkning för de nationella minoriteternas rätt till kultur som de nya riktlinjerna innebär. Förvaltningen anser att förslaget tydliggör nämndernas ansvar på området, men att det behövs ett förtydligande angående vilka institutioner som avses med stadens egna kulturinstitutioner.

Kulturförvaltningen anser också att det är positivt att kommunstyrelsen kan stödja kompetensutvecklingsinsatser på området även om nämnderna själva ska ansvara för att kompetensutveckla sina medarbetare på området.

Förtydligande om stadens egna kulturinstitutioner

I riktlinjerna anges att stadens egna kulturinstitutioner ska spegla de nationella minoritetsspråken samt de nationella minoriteternas kultur. Eftersom Stockholms Stadsteater AB (Kulturhuset-Stadsteatern) är ett kommunalt bolag utan koppling till kulturnämnden kan inte kulturnämnden ansvara för uppföljning av riktlinjerna avseende Kulturhuset-Stadsteaterns verksamhet. Om ”stadens egna kulturinstitutioner” avser även Kulturhuset-Stadsteatern så bör det framgå att strategin gäller även för dem, och om inte så bör det förtydligas att de kulturinstitutioner som avses är de som är organiserade under kulturnämnden.

Bilaga

Remiss av Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter, dnr KS 2018/000069.